

[Startpagina](#) > ... > [Uw Rechten](#) > [Grondrechten](#) > Netherlands

Nationale rechtbanken en relevante niet-justitiële instanties

Inhoud aangereikt door
Nederland

Nederland

In Hoofdstuk 1 van de Nederlandse Grondwet staan de grondrechten. Dit zijn rechten die burgers de vrijheid geven om zonder bemoeienis van de overheid te leven. Ook bevat de Grondwet de rechten om deel te nemen aan de samenleving en de politiek. Voorbeelden van grondrechten zijn de vrijheid van meningsuiting, het recht op bescherming van persoonsgegevens, het kiesrecht en het recht op gelijke behandeling.

Nationale gerechtelijke instanties

Bij een vermoeden van een schending van uw grondrechten kunt u in het uiterste geval terecht bij één van de elf rechtbanken in Den Haag. De Rijksoverheid raadt op zijn website aan om eerst de instantie zelf te benaderen die verantwoordelijk is voor de vermeende schending, alvorens een nationale instelling te benaderen met uw klacht of een rechtszaak aan te spannen. Zie ook: [Waar kan ik mogelijke schending van mensenrechten in Nederland melden?](#)

Heeft de rechtszaak in eerste aanleg en in hoger beroep niet het resultaat opgeleverd waar u op gehoopt had en blijft u van mening dat uw grondrechten geschonden zijn? Dan kunt u terecht bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Anders dan in andere Europese landen, zoals Duitsland en Frankrijk heeft Nederland geen Constitutioneel Hof dat de wetten toetst aan de Grondwet. Het is een rechter zelfs verboden om te beoordelen of wetten of verdragen in strijd zijn met de Grondwet ([artikel 120 van de Grondwet](#)). De constitutionele toetsing wordt in plaats daarvan overgelaten aan de wetgever, bestaande uit de regering en de Eerste en Tweede Kamer. De politieke discussie over de komst van een Constitutioneel Hof of het schrappen van het toetsingsverbod uit artikel 120 is nog gaande.

Nationale instellingen voor de rechten van de mens

College voor de Rechten van de Mens

Het College voor de Rechten van de Mens is het mensenrechteninstituut van Nederland. Het College heeft meerdere taken:

- Het ontvangt en analyseert signalen van burgers over mensenrechten in Nederland (waaronder Caribisch Nederland) die mogelijk onder druk zijn komen te staan;
- Het behandelt verder verzoeken tot een oordeel van burgers die menen dat er volgens de wet sprake is van discriminatie. Het indienen van een klacht is kosteloos;
- Het publiceert thematische rapporten en adviezen over mensenrechten in Nederland.

Het College kan oordelen vellen over discriminatie op het gebied van de volgende maatschappelijke terreinen:

de arbeidsmarkt, toegang tot goederen en diensten, en sociale bescherming. Voor het verzoeken om een oordeel, kan men op de volgende website een formulier invullen: [College voor de Rechten van de Mens](#).

Ombudsman

Nationale Ombudsman

De Nationale Ombudsman assisteert bij meningsgeschillen tussen burgers en de overheid. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om klachten over de afhandeling van een procedure door een overheidsinstantie. Bijna alle overheidsorganisaties vallen hieronder: ministeries, waterschappen, provincies, gemeentes, het UWV, de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en de politie. De Nationale Ombudsman geeft advies, helpt de burger de weg naar het juiste loket te vinden of doet onderzoek.

Een klacht indienen bij de Nationale Ombudsman kan op de volgende website: [Uw klacht | Nationale ombudsman](#). De contactgegevens van de Nationale Ombudsman zijn:

Nationale Ombudsman
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Daarnaast is de Ombudsman ook telefonisch of online te bereiken: [Contact en adres | Nationale ombudsman](#).

Kinderombudsman

Voor kinderen onder de 18 jaar in (Caribisch) Nederland is er de Kinderombudsman. De Kinderombudsman controleert of overheidsorganisaties zich houden aan de regels die er bestaan voor minderjarigen (nl. het VN-Kinderrechtenverdrag of Nederlandse wetgeving). Alle klachten rondom zorg, school, jeugdhulp of kinderopvang worden door de Kinderombudsman behandeld.

Klachten kunnen telefonisch, online of per post worden ingediend: [Contact | De Kinderombudsman](#).

Veteranenombudsman

Tenslotte bestaat er voor veteranen de Veteranenombudsman. De Veteranenombudsman komt op voor de belangen van veteranen wanneer zij klachten hebben over hun behandeling door overheidsinstanties. Hieronder vallen onder andere het ministerie van Defensie, het Pensioenfonds ABP, het Nederlands Veteraneninstituut of een gemeente.

Voor het online of telefonisch indienen van een klacht kunt u terecht op de volgende website: [Contact en adres | Veteranenombudsman](#)

Gespecialiseerde instanties op het gebied van mensenrechten

Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) specialiseert zich in het signaleren van overtredingen op het gebied van privacywetgeving en gegevensbescherming. Het is mogelijk om een tip of een klacht in te dienen. Een tip kan anoniem ingediend worden, een klacht niet. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft voor het verwerken van een klacht namelijk een naam nodig en bewijsstukken om zo in contact te kunnen komen met de organisatie die verantwoordelijk is voor het overtreden van privacywetgeving. Voor advies over wat in uw situatie de meest geschikte keuze is, vindt u hier: [Een tip of klacht indienen bij de AP](#).

Daarnaast kunnen ook [datalekken](#) worden gemeld bij de AP en kunnen [klokkenluiders](#) zich melden bij de AP bij een vermoeden dat door misstanden op de werkvloer de privacy en persoonsgegevens in het geding komt.

Landelijk Meldpunt Discriminatie

Naast het College voor de Rechten van de Mens kunnen signalen van discriminatie ook gemeld worden bij het [Landelijk Meldpunt Discriminatie](#) (LMD). Na het maken van een melding neemt het Landelijk Meldpunt contact

met u op zodat u uw verhaal kunt doen. Het LMD geeft ook advies over uw rechten en begeleidt waar nodig bij het doen van aangifte bij de Politie.

Overige gespecialiseerde instellingen

- Voor meldingen over discriminatie of grensoverschrijdend gedrag door de Nationale Politie, Koninklijke Marechaussee of een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA), kunt u terecht bij [Control Alt Delete](#).
- Voor klachten over de behandeling van een gedetineerde kunt u terecht bij de [Commissie van Toezicht](#).
- Bij klachten over de Nederlandse gezondheidszorg is het [Landelijk Meldpunt Zorg](#) te benaderen.
- Voor mensen met een chronische ziekte of een beperking is er de mogelijkheid om een melding te maken van eventuele discriminatie bij [Ieder\(In\)](#).

■ Laatste update: 04/05/2026

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.